

Йоганн Вольфганг Гете
«Вільшаний Король»

Балада

Йоганн Вольфганг Гете
1759-1837

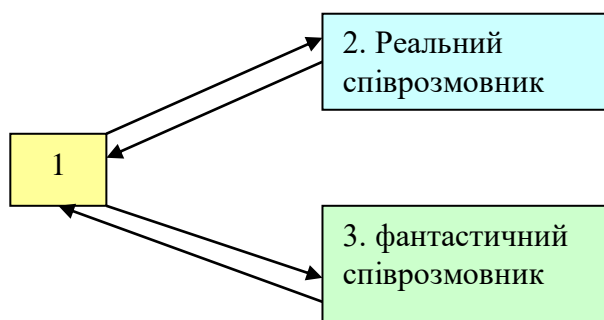
Балада (фр. ballade - танцювати) – жанр ліро-епічної поезії фантастичного, історико-героїчного або соціально-побутового змісту з драматичним сюжетом.

Балади бувають:

- страшні,
- історичні,
- любовні,
- сімейно-побутові,
- розбійничі.

«Вільшаний король» - «страшна балада», її сюжет напружений, сповнений драматизму.

Балада побудована на діалозі

Персонажі: хлопчик
батько
вільшаний король

Переклади: Б.Грінченко, В.Жуковський, М.Рильський, М.Цветаєва (проза),
П.Куліш.

Тема: у фантастичній формі відображення забобонного страху середньовічної людини перед ворожими силами природи, таємничими міфічними істотами.

Символічне зображення у баладі:

- міфічні істоти
- природа
- образ дитини
- вільшаний король

Лісовий цар

(переклад Бориса Грінченка)

Хто їде в негоду тим лісом густим?
То батько, спізнившись, і хлопець із ним.
Обнявши, малого в руках він держить,
Його пригортає, його він пестить.

- Чом личко сховав ти, мій синку малий?
- Ой тату! Чи бачиш? Он цар лісовий:
У довгій киреї, в короні... дивись!
- То, синку, тумани навкруг простяглись.

«Мій хлопчику любий, до мене сюди
На луки зелені ти гратись іди;
В моєї матусі є пишні квітки,
Гаптовані злотом тобі сорочки.»

- Ой тату, він кличе на луки рясні,
І квіти, і злото дає він мені.
- Нема там нічого, мій синочку.
Цить! То вітер між листям сухим шелестить.

«До мене, мій хлопче, і дібровах густих
Дочок уродливих побачиш моїх,
Вестимуть таночок і будуть співать,
Співаючи, будуть тебе колихать».

- Ой тату, мій тату, туди подивись:
В танку королівни за руки взялись...
- О ні, усе тихо у темряві там:
То верби старії схилились гіллям.

«Мене, хлопче, вабить урода твоя:
Чи хочеш – не хочеш, візьму тебе я!»
- Ой тату, вже близько!.. Він нас дожене!
Він давить, він душить, він тягне мене!..

Наляканий батько не їде – летить...
А хлопець нудьгує, а хлопець кричить.
Добіг він додому і дивиться він:
В руках уже мертвий лежить його син.

Лесной царь

(перевод В. Жуковского)

Кто скачет, кто мчится под хладною мглой?
Ездок запоздалый, с ним сын молодой.
К отцу, весь издрогнув, малютка приник;
Обняв его держит и греет старик.

«Дитя, что ко мне ты так робко прильнул?»
«Родимый, лесной царь в глаза мне сверкнул:
Он в темной короне, с густой бородой».
«О нет, то белеет туман над водой».

«Дитя, оглянися; младенец, ко мне;
Веселого много в моей стороне:
Цветы бирюзовы, жемчужны струи;
Из золота слиты чертоги мои».

«Родимый, лесной царь со мной говорит:
Он золото, перлы и радость сулит».
«О нет, мой младенец, ослышался ты:
То ветер, проснувшись, колыхнул листья».

«Ко мне, мой младенец; в дубраве моей.
Узнаешь прекрасных моих дочерей:
При месяце будут играть и летать,
Играя, летая, тебя усыплять».

«Родимый, лесной царь созвал дочерей:
Мне, вижу, кивают из темных ветвей».
«О нет, все спокойно в ночной глубине:
То ветлы седые стоят в стороне».

«Дитя, я пленился твоей красотой:
Неволей иль волей, а будешь ты мой».
«Родимый, лесной царь нас хочет догнать;
Уж вот он: мне душно, мне тяжело дышать».

Ездок оробелый не скачет – летит;
Младенец тоскует, младенец кричит;
Ездок погоняет, ездок доскакал ...
В руках его мертвый младенец лежал.

Словничок символів

Ніч – стихія злих сил, символ нерозвинутих можливостей, інколи, порятунок від злих сил.

Туман – символ невизначеності шляху, блукання.

Вітер – символ духу, дихання Всесвіту, невловимості, неусвідомленості; за легендами – місце перебування багатьох духів, душ померлих.

Пан – бог лісів, отар, пастухів, покровитель усієї природи, зображувався у вигляді напівлюдини-напівцапа – з хвостом, різками, бородою